

การสร้างสรรคนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ

The Creation of a Dance from Chaos Theory

วณิชชา ภราดรสุธรรม* และนราพงษ์ จรัสศรี**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสารการสัมภาษณ์ สื่อสารสนเทศการสังเกตการณ์ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย และเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบในการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบนี้ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบในการแสดงทั้งหมด 8 องค์ประกอบคือ (1) บทการแสดงผู้วิจัยออกแบบจากการวิเคราะห์ตามระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบมีทั้งหมด 4 องค์การแสดง (2) การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยเลือกนักแสดงที่มีทักษะในการแสดงที่หลากหลายรวมทั้งรูปร่าง สีผิว เพศ ที่หลากหลายในการแสดง (3) สีสานาฏศิลป์ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันตามหลักของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (4) เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้า ผู้วิจัยใช้เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันมาออกแบบให้มีความแตกต่างจากรูปแบบเดิมและใช้การแต่งหน้าขาวเพื่อลดทอนการแสดงสีหน้าของนักแสดง (5) อุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน (6) เสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดงและใช้วิธีการบันทึกเสียงและตัดต่อเสียงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (7) ฉากและพื้นที่ในการแสดง ผู้วิจัยออกแบบฉากโดยใช้การฉายวิดีโอทัศน์ลงบนพื้นหลังของเวทีและตัวนักแสดง และพื้นที่ในการแสดงผู้วิจัยใช้โรงละครประเภทแบล็กบ็อกซ์เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ในการจัดการแสดง และ (8) แสงประกอบการแสดงผู้วิจัยออกแบบแสงเพื่อกำหนดพื้นที่ในการแสดงเป็นหลักและสร้างอารมณ์ร่วมในการแสดง

คำสำคัญ : ทฤษฎีไร้ระเบียบ / การสร้างสรรคนาฏศิลป์ / การสร้างสรรค

Abstract

This research article "The creation of a dance from Chaos theory" is a part of thesis of doctor of fine and applied arts, faculty of fine and applied arts. The objective is to study the creative style from the creation of a dance from chaos theory using

* นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

research methods, qualitative research and creative research. The research tools consist of surveying documentary data, interviews, information media, observation, tacit knowledge of the researcher and artist benchmarks. The result shows that the style of the creation of a dance from chaos theory consists of 8 elements in the performance which are (1) Script: designed by using chaos theory analysis from the researcher - 4 acts (2) Casting: The researcher select actors with a variety of acting skills, including body shape, skin color, and gender in the performance. (3) Movements: the researcher designs the style of movement in daily life according to the concepts of postmodern dance. (4) Costume and makeup: The researcher re-design the daily costumes to make a different from the original styles and use white makeup to reduce the facial expressions of the actors. (5) Show props: use props that are easily seen in everyday life. (6) Sound and music: the researcher design the sound and music to be consistent with the script and use the method of recording and editing sound by computer program. (7) Scene and stage: the researchers design the scene by using video projection on the stage background and also the actors. Using black box theatre for the performance (8) Lighting: the researcher's lighting design is to mainly determine the area on the stage and create an empathy in the performance.

Keywords: Chaos Theory / Dance Creation / Creation

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาหลักสูตรคณาจารย์
 บัณฑิต “100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ที่ผ่านมาโลกเกิดความวุ่นวาย ไร้ระเบียบ จนเกิดเป็นวิกฤติต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ วิกฤติสิ่งแวดล้อม โรคระบาด วิกฤติการเมืองการปกครอง วิกฤติเศรษฐกิจและสังคม ความเหลื่อมล้ำ ความรุนแรง สงครามกลางเมือง ฯลฯ ซึ่งความวุ่นวายหรือวิกฤติที่ว่ามานี้ ในปัจจุบันดูเหมือนจะยิ่งทวีคูณความรุนแรงมากยิ่งขึ้นอย่างที่ไม่สามารถคาดเดาได้ แต่ยังมีนักวิทยาศาสตร์ที่พยายามจะอธิบายปรากฏการณ์ความวุ่นวาย ไร้ระเบียบที่เกิดขึ้นว่ามีบางสิ่งบางอย่างเชื่อมโยงกันหรือเป็นผลกระทบที่ต่อเนื่องกันมาอย่างมีระบบจากความไร้ระเบียบ และนั่นคือคำจำกัดความบางประการของ ทฤษฎีไร้ระเบียบ ทฤษฎีไร้ระเบียบนี้ ยังมีผู้ที่สนใจนำไปบูรณาการในสาขาวิชาต่าง ๆ อีกมากเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดหรือระเบียบทางสังคม เช่น ชัยวัฒน์ธีระพันธุ์ (2547) ได้เขียนหนังสือ ชื่อ “ทฤษฎีไร้ระเบียบกับทางแพร่งของสังคมสยาม” เป็นต้น ทฤษฎีนี้ไม่ได้หยุดแต่เพียงในสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์เพียงเท่านั้น ยังสามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างสรรค์งานใน

สาขาวิชาต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น ศิลปะแขนงต่าง ๆ สถาปัตยกรรม การออกแบบเรขศิลป์ งานภาพถ่าย สังคมศาสตร์ การเมืองการปกครอง และการบริหารจัดการองค์กร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าทฤษฎีไร้ระเบียบนี้เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในหลากหลายสาขาวิชาแต่ยังขาดการนำมาประยุกต์ในสาขาวิชาทางด้านนาฏศิลป์

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ทางการศึกษาและวิชาชีพทางสาขาวิชานาฏศิลป์จะเห็นได้ว่าแต่เดิมงานทางด้านนาฏศิลป์ถูกยกย่องว่าเป็นงานศิลปะที่มีความเป็นที่ยาวนานรวมทั้งมีการสร้างสรรค์อย่างมีระบบระเบียบแบบแผนอย่างชัดเจนและนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในประเทศไทยและในวงการศิลปะการแสดง และพบว่ายังไม่ปรากฏหัวข้อในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่นำประเด็นของความไร้ระเบียบหรือนำทฤษฎีไร้ระเบียบมาใช้เป็นเนื้อหาในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในประเทศไทย รวมทั้งยังไม่ปรากฏการนำประเด็นไร้ระเบียบหรือทฤษฎีไร้ระเบียบมาสร้างสรรค์เป็นผลงานทางด้านนาฏศิลป์เช่นกัน ผู้วิจัยจึงเห็นช่องว่างนี้ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดได้ศึกษาทางด้านทฤษฎีไร้ระเบียบกับงานทางด้านนาฏศิลป์

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำทฤษฎีไร้ระเบียบนี้มาเป็นหลักสำคัญในการบูรณาการกับงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ซึ่งการนำประเด็นทฤษฎีไร้ระเบียบนี้มาใช้ในงานวิจัยขึ้นนี้จึงถือได้ว่าเป็นประเด็นใหม่ในสาขาวิชานาฏศิลป์ของประเทศไทย และผู้วิจัยยังอธิบายถึงกระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อศึกษาค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะทำให้ผู้ที่สนใจได้นำผลงานทางวิชาการในครั้งนี้ไปต่อยอดทางด้านการศึกษาและการสร้างสรรค์การแสดงในวงการวิชาการต่อไปในอนาคต

คำถามในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบได้ตั้งคำถามถึงรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามถึงสาระสำคัญตามองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ดังต่อไปนี้ ด้านบทบาทการแสดงด้านการคัดเลือกนักแสดงด้านลีลานาฏศิลป์ด้านเครื่องแต่งกายและการแต่งหน้า ด้านอุปกรณ์ประกอบการแสดง ด้านเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ด้านฉากและพื้นที่ในการแสดง ด้านแสงประกอบในการแสดง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากข้อมูลเชิงเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีไร้ระเบียบ อาทิ บทความเกี่ยวกับทฤษฎีไร้ระเบียบใน

วารสารวิทยาศาสตร์ หนังสือทฤษฎีไร้ระเบียบกับทางแพร่งของสังคมสยามหนังสือIntroducing Chaos หนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงเดือนตุลาคม เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ อาทิ บทความทางด้านนาฏยศิลป์ หนังสือประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก รวมทั้งข้อมูลนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งถือเป็นการเก็บข้อมูลในระดับปฐมภูมิ รวมไปถึงลักษณะของการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีไร้ระเบียบประเด็นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์การแสดงและการตีความ

1.3 สื่อสารสนเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอประเด็นทฤษฎีไร้ระเบียบในแง่มุมต่าง ๆ โดยศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์และสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับนาฏยศิลป์ เช่น วีดิทัศน์บันทึกการแสดงสดการแสดงชุด “อันดามัน ... สูญเสียแต่ไม่เสียศูนย์”วีดิทัศน์บันทึกการแสดงสดการแสดงชุด ชุด “คนดีศรีอยุธยา” เป็นต้น

1.4 การสังเกตการณ์ ในงานวิจัยชิ้นนี้ ถือเป็นการสำรวจข้อมูลภาคสนามด้วยการเข้าร่วมชมการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางหรือทิศทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ ผลงานการแสดงดุซงึนนิพนธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ของนิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผลงานของนราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย เช่น การแสดงชุด BLANCHE DUBOIS' FANTASY การแสดงชุด VENUS of Willenddorf: Free Spirit, Free the World วีเนสแห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก

1.5 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย เป็นการนำประสบการณ์ทางด้านนาฏยศิลป์และการสื่อสารการแสดงในการเรียนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท รวมทั้งการทำงานในสายงานทางด้านนาฏยศิลป์ร่วมสมัยและการละคร มาเป็นแนวทางในพัฒนาออกแบบองค์ประกอบการแสดงในการวิจัยครั้งนี้

1.6 เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ผู้วิจัยได้ใช้ผลงานการวิจัยเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน เพื่อพัฒนาคุณสมบัติของงานวิจัย และวัดมาตรฐานความมีคุณภาพในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในการอภิปรายผล โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งแบ่งออกเป็น 11 ประการ ประกอบไปด้วย 1) จิตวิญญาณ 2) รสนิยม 3) ประสบการณ์ 4) ปรัชญา 5) ความหลากหลาย 6) การสร้างสรรค์ 7) ผู้นำและบุกเบิก 8) การถ่ายทอด 9) จรรยาบรรณ 10) ผู้หายาก และ 11) ความหลงใหล

2.. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 วิธีดังนี้

2.1 วิเคราะห์เนื้อหาจากเครื่องมือในการวิจัย

2.2 วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ โดยพิจารณาในแต่ละขั้นตอนของการสร้างสรรค์และองค์ประกอบของการแสดง

3.ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดและมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารจาก ตำรา หนังสือ และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งศึกษาจากผลงาน

สร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ผ่านมา

3.2 ออกแบบคำถามงานวิจัย

3.3 ศึกษาผลงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 ลงพื้นที่ด้วยการสังเกตการณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

3.6 ดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติออกแบบสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบตามความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

3.7 ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอผลงานการพัฒนาต่อคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำแนวทาง คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน

3.8 จัดการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ณ โรงละครคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2562

3.9 รวบรวมข้อมูล เนื้อหาสรุปผลและอภิปรายผลงานวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีไร้ระเบียบ(Chaos Theory) หรือทฤษฎีความสับสนวุ่นวาย เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยเกิดขึ้นในสาขาวิชาคณิตศาสตร์เป็นการศึกษาถึงวิธีการที่สภาวะเริ่มต้นมีผลต่อระบบพลวัต ทฤษฎีไร้ระเบียบถูกค้นพบขึ้น โดย เอ็ดเวิร์ด ลอเรนซ์ (Edward Lorenz) จากการทดลองสร้างโมเดลการคำนวณใน การพยากรณ์อากาศ โดยใช้สมการง่าย ๆ แสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิ กับ กระแสลม จากการทดลองนี้มีปรากฏการณ์ของความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง จึงทำให้เกิดกระบวนทัศน์ทางความคิดแบบใหม่ที่ไม่ใช่เส้นตรง และนำไปสู่แนวคิดที่เรียกว่า “ผลกระทบผีเสื้อ” หรือ “ปรากฏการณ์ผีเสื้อ” (butterfly effect) ซึ่งเป็นคำที่โด่งดังไปทั่วโลก นอกจากนี้ ทฤษฎีไร้ระเบียบ ยังเป็นทฤษฎีที่นำเสนอการอธิบายพฤติกรรมของระบบพลวัต นั่นคือ ระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น จะมีลักษณะยุ่งเหยิง อลวน จนดูเหมือนว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นแบบสุ่มหรือไร้ระเบียบ แต่ภายใต้ความไร้ระเบียบนั้นกลับแฝงไปด้วยความเป็นระเบียบหรือแบบแผน(ชัยวัฒน์ ธิรพันธุ์, 2547)

2. นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง ผลงานนาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นมาหลังยุคสมัยใหม่ เพื่อค้นหาแนวทางการนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างออกไป นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่มีลักษณะหรือให้ความสำคัญกับการปฏิเสธความกลมกลืน สร้างความแตกต่าง ปฏิเสธเทคนิคในการเต้น หรือใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) รวมถึงผลงานนาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นเพื่อต่อต้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ โดยใช้รูปแบบ เทคนิค วิธีการนำเสนอที่แตกต่าง หรือตรงกันข้ามกับนาฏศิลป์สมัยใหม่ อีกทั้งใช้นักเต้นที่ไม่ได้มีเทคนิคในการเต้นมาแสดง รวมทั้งส่วนขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะแสดง จะมีความตัดกัน ความไม่เข้ากัน ความขัดแย้ง หรือการเล่นของความผิดที่ผิดเวลา การเต้นที่ไม่มีกรอบเวทีมาเป็นพื้นที่จำกัดในการแสดง และจะมีการเปรียบเทียบหรือแสดงให้เห็นกับงานของรากเหง้าประเพณีแบบดั้งเดิม (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาารูปแบบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ พบว่ามีรูปแบบ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. บทการแสดงบทการแสดงในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดง จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบมาเป็นบทการแสดงโดยแบ่งเป็น 4 องค์จาก ระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบ ได้แก่ องค์ที่ 1 Attractor องค์ที่ 2 Butterfly effect องค์ที่ 3 Unstable องค์ที่ 4 Fractal และคัดสรรเหตุการณ์จาก พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงวันที่ 1 – 31 ตุลาคม 2562 เพื่อสร้างสรรค์ฉากย่อยให้สอดคล้องกับ ระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบที่ผู้วิจัยนำมากำหนดองค์การแสดงทั้ง 4 เพื่อให้มีความเป็นปัจจุบันในช่วงเวลา ของการนำเสนอผลงาน (จัดแสดงจริง) ผู้วิจัยวิเคราะห์เหตุการณ์จากพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวที่สอดคล้อง กับระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบทั้ง 4 องค์ เป็นสำคัญ จนได้รายละเอียดในโครงสร้างบทการแสดง ดังนี้

องค์ 1 Attractor (ตัวดึงดูด) นำเสนอระบบตัวควบคุมหรือตัวดึงดูดที่จะทำให้มีปฏิกิริยา สะท้อนกลับทั้งด้านบวกและด้านลบขึ้นอยู่กับลักษณะ (character) ของระบบประกอบด้วย 2 ฉาก คือ ฉาก 1 ล้มสถาบัน จากพาดหัวข่าวไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 ตุลาคม 2562 “อภิรัชต์ฉะพวงล้มสถาบัน ยันไม่ให้แก้มาตรา 1” ฉาก 2 ตีแวง จากพาดหัวข่าวไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 ตุลาคม 2562 “จ่อฟัน “ตีหัวร้อน” ผิดมาตรา 112 เค้นสอบข้ามคืน”

องค์ 2 Butterfly effect (ผลกระทบผีเสื้อ) นำเสนอของระบบการเปลี่ยนแปลงเพียง เล็กน้อยสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่และยากจะคาดเดาได้ ประกอบด้วย 2 ฉาก คือ ฉาก 1 ฝุ่นพิษ PM.2.5 จากพาดหัวข่าวไทยรัฐฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2562 “กทม. อันดับ 1 อากาศแย่มาก ฝุ่นพิษปกคลุมอีก “ตู” นิดถก-แก้ด่วน” ฉบับวันที่ 2 ตุลาคม 2562 “นายกฯ สั่งเข้มรถควันดำ โรงงานกับพื้นที่ก่อสร้าง” ฉบับวันที่ 4 ตุลาคม 2562 “ยกระดับแก๊วกฎฝุ่น ตั้งสถานีวัดพิษ 50 เขต มีด้านกรองรถควันดำ” ฉาก 2 พายุฮากิบิส จากพาดหัวข่าวไทยรัฐฉบับวันที่ 12 ตุลาคม 2562 “โคตรพายุฮากิบิส ถล่มญี่ปุ่นรอบ 60 ปี” ฉบับวันที่ 13 ตุลาคม 2562 “ฮากิบิส” เคลื่อนขึ้นฝั่ง แผ่นดินไหวด้วย ภูเขาน้ำแข็งหาย หาย” ฉบับวันที่ 14 ตุลาคม 2562 “พบ 33 ศพเช่นฮากิบิส สูญหายอีก 19 คน”

องค์ 3 Unstable (ไร้เสถียรภาพ) นำเสนอระบบความยุ่งเหยิงและวุ่นวายไร้ระเบียบ ไม่มีความมั่นคงหรือคงที่ ระบบการกระจายไม่เป็นเส้นตรงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอาจ จะเกิดขึ้นในแบบการก้าวกระโดดหรือไม่ก็ค่อยเป็นค่อยไปประกอบด้วย 4 ฉาก คือ ฉาก 1 การประท้วงในฮ่องกง จากพาดหัวข่าวไทยรัฐฉบับวันที่ 13 ตุลาคม 2562 “เป็นเรื่องจนได้ ปฏิกิริยาจากรัฐบาลจีนแสดงความไม่พอใจที่นักการเมืองไทยได้ไปพบกับ “โจชัว หว่อง” ฉบับวันที่ 15 ตุลาคม 2562 “สี จิ้นผิง” กร้าว พวกแบ่งแยก ต้องถูก บดขยี้ “สัญญาณ” เข้ม ถึงคนฮ่องกง” ฉาก 2 ซิมซ้อปไซ้ จากพาดหัวข่าวไทยรัฐฉบับ วันที่ 3 ตุลาคม 2562 “ซิมซ้อปไซ้” เหลือ 2 ล้านคน เหตุไม่ผ่านเกณฑ์ เฟส 2 จ่อคลอด ตุลาคม” ฉบับวันที่ 7 ตุลาคม 2562 “ซิมซ้อปไซ้เฟส 1 วุ่นไม่จบ คลังดันเฟส 2 ต่อ

โพลไม่เห็นด้วย-ไลให้เลิก” ฉาก3 นวราตรี จากพาดหัวข่าวไทยรัฐฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2562 “นวราตรี ร่างทรงของพระแม่ศรีมหาอุมาเทวี” ฉาก4 ผู้พิพากษา จากพาดหัวข่าว ไทยรัฐฉบับวันที่ 5 ตุลาคม 2562 “ศาลแจง-ห้วง ผู้พิพากษายิงตัว เกิดบนบัลลังก์ใน จังหวัดยะลา หลังตัดสินคดี! นำส่งรพ.สาหัส” ฉบับวันที่ 6 ตุลาคม 2562 “กอ.รณ. ภาค 4 ปัด ก้าวกายศาล” ฉบับวันที่ 7 ตุลาคม 2562 “ผู้พิพากษายิงตัว ก.ต.นัดถวัน นี้ เลขาธิการ-เข้าเยี่ยม อาการปลอดภัยแล้ว” ฉบับวันที่ 8 ตุลาคม 2562 “ก.ต.ตั้งอนุ กก.สอบข้อเท็จจริง “คณากร” ยิงตัวในศาล” ฉบับวันที่ 10 ตุลาคม 2562 “ยันไม่ แทรกแซง อธิบดีศาลภาค 9 รับเสียใจ อ้างสื่อสารคลาดเคลื่อน”

องค์ 4 Fractal นำเสนอระบบรูปแบบพื้นฐานเรขาคณิตของธรรมชาติเป็นรูปแบบหรือลักษณะที่เหมือนเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีกอย่างซ้ำซ้อน ประกอบด้วย 1 ฉาก คือ ผู้วิจัยออกแบบฉาก การแสดงในองค์ที่ 4 โดยนำเหตุการณ์ในทัก ๆ ฉากมาทำซ้ำอีกครั้งในพื้นที่ของการแสดง

2. การคัดเลือกนักแสดงผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการกล้าแสดงออกเป็นหลัก และความสมัครใจของนักแสดงในการร่วมเป็นนักแสดงในงานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นักแสดงที่มีความหลากหลายรวมทั้งในเรื่องรูปร่าง สัดส่วน น้ำหนัก เพศ อายุ และสีผิว เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการแสดงเมื่อสอดคล้องตามทฤษฎีไร้ระเบียบ รวมทั้งสอดคล้องกับบทการแสดงที่มีความหลากหลาย วุ่นวาย อลเวง และนักแสดงยังต้องมีคุณสมบัติอันพึงมีของการเป็นนักแสดงที่ว่าด้วยเรื่อง ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีวินัยในการฝึกซ้อม ซึ่งสามารถนำไปสู่การแสดงจริงที่มีคุณภาพได้โดยมีนักแสดงที่ได้รับคัดเลือกในการแสดงงานวิจัยครั้งนี้จำนวน 19 คนตามความความสมัครใจของนักแสดงที่เข้ามาคัดเลือก ซึ่งเหมาะสมกับบทการแสดงและการออกแบบการแสดง

3. ลีลานาฏศิลป์ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลานาฏศิลป์ที่หลากหลายโดยคำนึงถึงรูปแบบของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่เป็นหลักเพื่อสื่อสารตามบทการแสดง ประกอบไปด้วยลีลานาฏศิลป์ดังนี้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเต้นแบบเรียบง่าย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบต้นสดผสมผสานกันจากนั้นใช้หลักเทคนิคในการสร้างสรรค์ลีลานาฏศิลป์เพิ่มเติมเพื่อขยายความหมายของลีลา ได้แก่ การใช้ระดับ(สูง-กลาง-ต่ำ) การใช้รูปทรง(เส้นตรง-โค้ง-หยัก-ทรงกลม-เหลี่ยม) การใช้ทิศทาง(หน้า-หลัง-ข้าง-ทแยงมุม) การใช้เวลา (ช้า-เร็ว-หยุดนิ่ง) และการทำซ้ำ

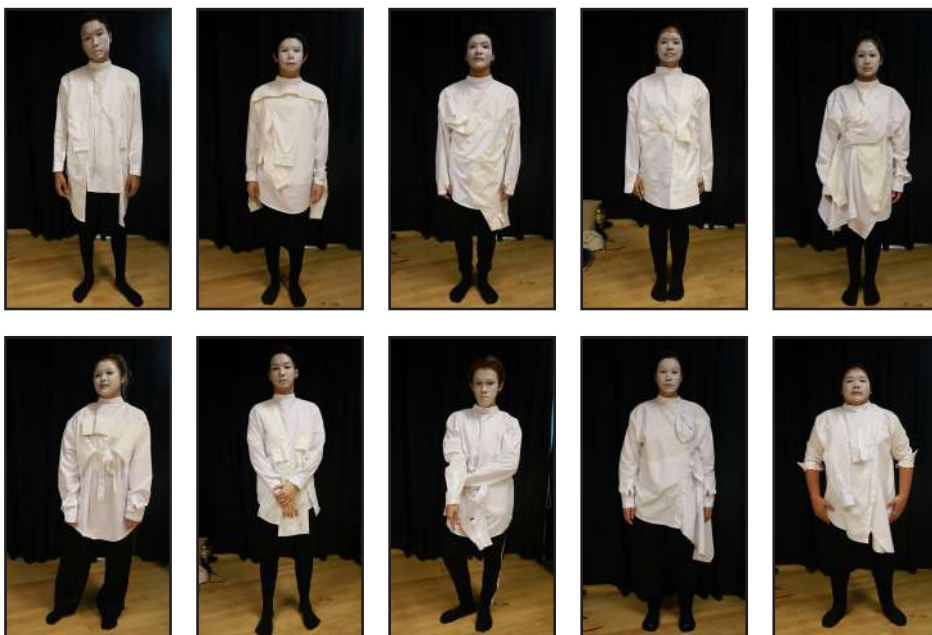

- ภาพที่ 1 นักแสดงในท่าชีวิตประจำวัน
- ภาพที่ 2 ลีลาหยุดนิ่งขณะนักแสดงอื่นเคลื่อนไหว
- ภาพที่ 3 การใช้ระดับกับลีลานาฏยศิลป์
- ภาพที่ 4 การใช้รูปทรงกลมในการจัดแถว
- ภาพที่ 5 การยืนตรงเป็นลีลาเรียบง่าย
- ภาพที่ 6 การทำลีลาซ้ำโดยนักแสดงหลายคน

ที่มา: ผู้วิจัย

4. เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง ไม่แบ่งแยกเพศสภาพและสามารถสร้างความเป็นหมู่วมวลกลุ่มก้อนเดียวกันให้กับนักแสดงทุกคน เพื่อไม่ยึดติดกับบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวตามลักษณะ

ของเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้เส้นเจ็ดสีขาวตามรูปแบบสากลนิยม แต่นำมาสวมใส่ในลักษณะที่ผิดจากการสวมใส่แบบปกติ คือ สลับด้านหน้าไปไว้ด้านหลัง และเพิ่มเติมเสื้อด้านหน้าของผู้สวมใส่ให้มีพื้นผิวของเครื่องแต่งกายที่แตกต่างกันไม่ซ้ำกันโดยใช้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเส้นเจ็ดสี เช่น แขน ปก เสื้อ ขอบรัดคุม กระดุม เป็นต้น มาปะติดปะต่อเพื่อเพิ่มความไร้ระเบียบ ส่วนด้านหลังยังคงรูปแบบไว้เหมือนเดิมทั้งหมดทุกคน เพื่อถ้านักแสดงหันหลังก็จะเกิดภาพของเครื่องแต่งกายที่มีลักษณะเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งหมดในส่วนของเครื่องแต่งกายด้านล่างผู้วิจัยออกแบบให้นักแสดงใส่กางเกงรัดรูปสีดำและสวมถุงเท้าสีดำสำหรับการแต่งหน้า ผู้วิจัยได้ออกแบบให้นักแสดงได้ลงหน้าเป็นสีขาวจากสีจู้และลงแป้งสีขาวทับตามลงไปเพิ่มกลบความมันเงา ผู้วิจัยเลือกจะให้นักแสดงทาหน้าขาวเพื่อลดทอนการแสดงสีหน้าของนักแสดงและเป็นการพรางใบหน้าของนักแสดง เพื่อสร้างความเป็นหมู่วมวลให้นักแสดงมีกลมกลืนทั้งหมด 19 คน

ภาพที่ 7 เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าของนักแสดง 19 คน
ที่มา : ผู้วิจัย

5. อุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สอดคล้องกับเรื่องราวที่ดำเนินในแต่ละฉาก ส่วนใหญ่จะเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน โดยสามารถแบ่งประเภทของการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะประกอบฉาก (Set props) ได้แก่ เก้าอี้ 2. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะประกอบการแต่งกาย (Costume props) ได้แก่ หน้ากากอนามัย เสื้อกันฝน แว่นตาดำ 3. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะที่นักแสดงใช้ถือหรือหยิบจับ (Hand props) ได้แก่ หนังสือนิโครโฟน รมไล่ ไฟฉาย ตะกร้า รถเข็นซูเปอร์มาเก็ต พานขาว ผงสี กระจาด A4 สีขาว

6. เสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงให้สอดคล้องกับบทการแสดงและออกแบบจากความคิดสร้างสรรค์ของตัวผู้วิจัยให้สอดคล้องกับบทการแสดง ผู้วิจัยจึงเลือกค้นหาเสียงประกอบที่เหมาะสมกับเรื่องราวในฉากที่ได้ออกแบบบทการแสดงมาประกอบเหตุการณ์โดยใช้การบันทึกเสียงด้วยระบบคอมพิวเตอร์และเสียงที่สังเคราะห์ขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นหลัก จากนั้นนำเสียงมาเข้าโปรแกรมตัดต่อเสียงและดนตรีตามเรื่องราวเหตุการณ์ตามบทการแสดง เช่น เสียงเมโทรโนม เสียงนกหวีด เสียงปืน เสียงเพลง เสียงบรรยากาศ เสียงประกอบพิเศษ (Sound Effect) เป็นต้น รวมทั้งการใช้เสียงของนักแสดงที่เป็นประโยคสั้น ๆ ในการสื่อสาร

7. ฉากและพื้นที่ในการแสดงผู้วิจัยได้ออกแบบฉากในการแสดงงานวิจัยครั้งนี้โดยเลือกใช้วิธีการฉายภาพวิดีโอทัศน์เพื่อสร้างฉากในการแสดง ผู้วิจัยออกแบบสร้างภาพวิดีโอเคลื่อนไหวผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยผู้วิจัยออกแบบภาพเคลื่อนไหวเป็นภาพของสันสีดำโดยวาดลงบนจอภาพสีขาวจากนั้นเส้นถูกลากพัฒนาเพิ่มเติมในจอภาพสีขาว วิธีการออกแบบเส้นผู้วิจัยใช้วิธีการวาดเส้นโดยเส้นมีความเป็น

อิสระและเป็นการลากเส้นอย่างต่อเนื่องจนเกิดเส้นที่วุ่นวาย สับสน ซ้อนทับกันไปมาการออกแบบพื้นที่ในการแสดง ผู้วิจัยเลือกใช้โรงละครประเภทแบล็กบ็อกซ์เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากคุณสมบัติของโรงละครประเภทนี้ตรงกับความต้องการของการจัดแสดงนาฏศิลป์คือ มีพื้นที่ของเวทีที่เป็นพื้นที่โล่งไม่มีฉากติดตั้งแบบตายตัวและสามารถใช้การฉายภาพวีดิทัศน์และแสงในการกำหนดพื้นที่ของเวทีและพื้นที่ของผู้ชมได้

8. แสงประกอบการแสดงผู้วิจัยออกแบบแสงให้มีหน้าที่เป็นตัวกำหนดพื้นที่ของเวที นอกจากนั้นผู้วิจัยออกแบบแสงให้มีความสอดคล้องกับการบทรการแสดงในแต่ละฉากตามความเหมาะสมของอารมณ์ในการแสดง การออกแบบแสงนั้นผู้วิจัยใช้ไฟจากโรงละครโดยมีทิศทางของแสงจากด้านบนของเวที และด้านข้างทั้งซ้ายและขวาของโรงละคร และใช้สีของแสงในการสร้างมิติทางอารมณ์ สถานที่ และเวลา รวมทั้งมีการออกแบบแสงจากอุปกรณ์ประกอบการแสดงเข้ามาร่วมด้วย เช่น การใช้ไฟฉาย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์หรือเกณฑ์มาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ฯ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา จาก วิชชุตตา ฐาติย์ (การสัมภาษณ์, 21 กันยายน 2562) มาใช้ร่วมเป็นแนวทางในการอภิปรายผลให้กับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ซึ่งผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ที่จะปรากฏอยู่ในส่วนของรูปแบบของการสร้างสรรค์ โดยเทียบเคียงกับองค์ประกอบในการแสดงทั้งหมด 8 ประการ ดังนี้

บทรการแสดง ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีไร้ระเบียบมาใช้ในการออกแบบบทรการแสดงโดยแบ่งองค์ในการแสดงตามระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบ โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์การแสดง และนำเหตุการณ์จากพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือที่สอดคล้องกับระบบทฤษฎีไร้ระเบียบมาออกเป็นฉากเหตุการณ์ในแต่ละองค์การแสดง โดยใช้เทคนิคการปะติด (Collage) ให้สอดคล้องกับระบบของทฤษฎีไร้ระเบียบที่ผู้วิจัยนำมากำหนดองค์การแสดงทั้ง 4 จากการออกแบบบทรการแสดงพบว่าการนำทฤษฎีเกี่ยวกับการละครของ อาร์สโตเติล ที่มีการกำหนดและให้ความสำคัญกับโครงเรื่อง โดยใช้วิธีการแบ่งโครงเรื่องเบื้องต้นเป็นองค์ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินเรื่องราวต่อไป (ขวัญชนก โชติมุฑตะ, 2561)

สำหรับในส่วนของผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ในการนำระบบทฤษฎีไร้ระเบียบที่เป็นประเด็นทางวิทยาศาสตร์มาสร้างสรรค์เป็นบทรการแสดงทางงานด้านนาฏศิลป์อีกทั้งยังการมีความหลากหลายทางด้านเรื่องราวในบทรการแสดง เนื่องจากผู้วิจัยได้นำประเด็นข่าวทางสังคมที่เกิดขึ้นจำนวน 8 เหตุการณ์ มานำเสนอเป็นฉากย่อยในการแสดงเพื่อให้มีความเป็นปัจจุบันในช่วงเวลาของการนำเสนอผลงาน รวมทั้งผู้วิจัยเชื่อมโยงกับคุณสมบัติของเกณฑ์มาตรฐานศิลปินในเรื่องของความเป็นผู้นำเนื่องจากผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีไร้ระเบียบมาออกแบบเป็นองค์ในการสร้างบทรการแสดงที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังนั้นองค์ประกอบทางด้านบทรการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบจึงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปินในเรื่องของ ความคิดสร้างสรรค์ ความหลากหลาย และความเป็นผู้นำ

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดง โดยใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงด้วยการเปิดรับสมัครผู้ทดสอบทั่วไป (Audition) (ดั่งกมล ณ ป้อมเพชร์, 2553) ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถทางด้านการแสดงออกในลักษณะที่มีความหลากหลาย และตามความสมัครใจของนักแสดงในการร่วมเป็นนักแสดงในงานวิจัยชิ้นนี้ ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติในเรื่องของความหลากหลาย ซึ่งปรากฏพบว่ามีนักแสดงที่มีทักษะ รูปร่าง สัดส่วน น้ำหนัก เพศ อายุ สีผิว ที่หลากหลายและสามารถปรับเปลี่ยนให้นักแสดงที่มีความหลากหลายนั้นสามารถร่วมในการแสดงของงานวิจัยชิ้นนี้ อีกทั้งเป็นผู้มีจรรยาบรรณในเรื่องของสิทธิมนุษยชนที่จะไม่คัดเลือกนักแสดงจากการถือตนเองเป็นที่ตั้งและเปิดโอกาสแก่นักแสดงรุ่นใหม่โดยไม่มีข้อจำกัดในการคัดเลือกนักแสดง นอกจากนี้การคัดเลือกนักแสดงยังใช้ประสบการณ์ในด้านการเรียนและการทำงานทางด้านการสอนวิชาทางด้านการแสดงของผู้วิจัยมาเป็นส่วนช่วยให้บริหารจัดการการคัดเลือกนักแสดง ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจึงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ความหลากหลาย การมีจรรยาบรรณ และประสบการณ์ของผู้วิจัย

ลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับลีลานาฏยศิลป์ที่ความสอดคล้องทั้งทางเทคนิคทางด้านนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ประกอบไปด้วยลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเดินแบบเรียบง่าย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบต้นสด ลีลาการเต้นคัพเวอร์แดนซ์ ผู้วิจัยนำลีลานาฏยศิลป์ที่กล่าวมาผสมผสานกันให้เกิดความรู้สึกลึกถึงควาไม่กลมกลืนกันตามแนวคิดของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, 2547) และสื่อสารตามบทการแสดง นอกจากนี้ยังใช้หลักเทคนิคในการสร้างสรรค์ลีลานาฏยศิลป์เพิ่มเติมเพื่อขยายความหมายของลีลา ได้แก่ การใช้ระดับ การใช้รูปทรง การใช้ทิศทาง การใช้เวลา และการทำซ้ำ มาผนวกกับทฤษฎีไร้ระเบียบ ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติด้านความหลากหลายอันเนื่องมาจากงานวิจัยชิ้นนี้ใช้ประเด็นความไม่เป็นระเบียบจึงสอดคล้องกับการใช้เทคนิคการสร้างลีลานาฏยศิลป์ไม่ให้เกิดความหลากหลาย เช่น ท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การเดินต้นสด และความเรียบง่าย เป็นต้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานศิลปินที่ว่าด้วยความคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถนำลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันมาประยุกต์ใช้ในการแสดงและสามารถมาเรียงร้อยลีลานาฏยศิลป์มาถ่ายทอดเหตุการณ์ตามบทการแสดงให้เกิดภาพการแสดงใหม่ อีกทั้งผู้วิจัยใช้คุณสมบัติทางด้านถ่ายทอต่อองค์ความรู้ที่เหมาะสมในการส่งต่อลีลานาฏยศิลป์จากการออกแบบของผู้วิจัยไปยังผู้ที่เป็นนักแสดงอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการออกแบบลีลานาฏยศิลป์จึงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ความหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้

เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้า ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายให้ไม่มีการแบ่งแยกเพศสภาพและสร้างความเป็นหนุ่มสาวให้กับนักแสดง ผู้วิจัยใช้เสื้อเชิ้ตสีขาวตามรูปแบบสากลนิยม แต่นำมาสวมใส่ในลักษณะที่ผิดจากการสวมใส่แบบปกติ และเพิ่มด้านหน้าของเสื้อเชิ้ตให้มีความแตกต่างกันในทุกชุดให้สอดคล้องกับทฤษฎีไร้ระเบียบ และออกแบบการแต่งหน้าด้วยการทาหน้าขาวเพื่อลดทอนการแสดงอารมณ์ทางสีหน้า ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติด้านความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสื้อเชิ้ตมาสวมใส่ในลักษณะที่ไม่ปกติ อีกทั้งยัง นำชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเสื้อเชิ้ตมาปะติดชิ้นใหม่และออกแบบลักษณะการสวมใส่เสื้อในลักษณะรูปแบบใหม่ที่สามารถเป็นเอกลักษณ์ของ

งานชิ้นนี้ จึงสอดคล้องกับคุณสมบัติทางด้านการความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิกเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกาย รวมถึงการมีคุณสมบัติทางด้านความหลากหลาย ในการออกแบบให้เครื่องแต่งกายด้านบนนั้นให้มีความแตกต่างกันทั้งหมด 19 ชุด ดังนั้นการออกแบบเครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก และความหลากหลาย

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามความเหมาะสมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการแสดง สามารถแบ่งประเภทของการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะประกอบฉาก 2. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะประกอบการแต่งกาย 3. อุปกรณ์ประกอบการแสดงในลักษณะที่นักแสดงใช้ถือหรือหยิบจับ (กฤษรา วัชรภากริษา, 2551) นอกจากนี้ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติทางด้านการมีความหลากหลาย เนื่องจากอุปกรณ์ประกอบแสดงนั้นมีหลายชนิดและหลากหลายประเภท อาทิ อุปกรณ์ทางด้านชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ที่เป็นเครื่องป้องกันภัยจากสภาพอากาศ อุปกรณ์ในการดำรงชีพ เป็นต้น อีกทั้งยังมีความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวันมาใช้แทนความหมายของสิ่งอื่นที่เกิดขึ้นในการแสดงเช่น การใช้แสงของไฟฉายในการแทนแสงไฟของโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งยังปรากฏคุณสมบัติของการมีประสบการณ์การทำงานทางด้านการแสดงที่สามารถนำอุปกรณ์ที่หาได้ในชีวิตประจำวันมาใช้ในการแสดงให้เกิดความสวยงามและสื่อความหมายในการแสดง ดังนั้นการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ความหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์การทำงาน

เสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบการใช้เสียงและดนตรีที่มาจาก เสียงที่เกิดจากการบันทึก และเสียงสังเคราะห์จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรียกว่าเสียงประกอบ หรือ เสียงเอฟเฟกต์ (Sound Effect) จากนั้นนำมาตัดต่อด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ความสอดคล้องกับเรื่องราวในการแสดง อีกทั้งยังมีเสียงของนักแสดงที่เป็นเสียงพูดเพื่อขยายให้มีพลังมากขึ้นและสามารถสื่อความหมายตามบทการแสดงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (จารุณี หงส์จารุ, 2553) สำหรับในส่วนของผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติทางด้านการนำประสบการณ์จากการเรียนการทำงานมาใช้ในเรื่องการตัดต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถผลิตเสียงให้สอดคล้องกับการเล่าเรื่องราว และเลือกใช้เสียงประกอบให้เหมาะสมกับเรื่องราวได้ อีกทั้งยังมีคุณสมบัติทางด้านความหลากหลายในการใช้เสียงและดนตรีประกอบการแสดงเนื่องจากที่มาของเสียงและดนตรีนั้นมีหลากหลายเสียงไม่ได้มีเพียงเสียงหรือดนตรีประเภทเดียวในการประกอบการแสดงเพื่อที่จะสร้างบรรยากาศในการแสดงให้เกิดความรู้สึกมีความวุ่นวายที่เกิดจากเสียงและดนตรีประกอบที่หลากหลายตามทฤษฎีไร้ระเบียบ รวมทั้งมีคุณสมบัติทางด้านการคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำเพียงเสียงบรรยากาศต่าง ๆ และเสียงของนักแสดงมาใช้ในการนำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราวในการแสดง ดังนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ด้านประสบการณ์ ความหลากหลาย และความคิดสร้างสรรค์

ฉากและพื้นที่ในการแสดง ฉากถือเป็นองค์ประกอบทางด้านภาพที่จะปรากฏขึ้นบนเวที เพื่อสร้างบรรยากาศและขยายความหมายของการแสดง ซึ่งจะผ่านการคิดวิเคราะห์และตีความจากบทการแสดง (ฤทธิรงค์ จิวากานนท์, 2551) ผู้วิจัยออกแบบฉากด้วยการฉายวิดีโอที่ผนังด้านหลังของเวที

และตัวนักแสดง โดยใช้การลากเส้นเพียงหนึ่งเส้นสร้างความวุ่นวายเพื่อสื่อสารถึงความรู้สึกไร้ระเบียบ สำหรับการออกแบบพื้นที่ในการแสดงผู้วิจัยเลือกจัดแสดงในโรงละครแบล็กบ็อกซ์เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ซึ่งเป็นโรงละครแบบที่ผู้ออกแบบสามารถจัดที่นั่งของผู้ชมได้ตามความต้องการของผู้ออกแบบการแสดง หรือตามบทบาทแสดง จึงสร้างคามอิสระให้กับผู้ออกแบบการแสดงในการสร้างสรรค์พื้นที่ได้อย่างสร้างสรรค์ (กฤษรา วรริศาภากริษา, 2551) ในส่วนของผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติทางด้านความมีรสนิยมในแง่มุมมองด้านภาพที่ปรากฏผ่านการฉาย ภาพวิดีโอที่ค้นลงพื้นหลังของเวทีและตัวนักแสดงทำให้เกิดภาพที่สวยงามเชิงสุนทรีย์ในรูปแบบใหม่ขึ้น

นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติทางด้านการนำประสบการณ์จากการทำงานทางด้านละครเวทีที่มีความคุ้นชินกับการใช้พื้นที่ในโรงละครจึงสามารถทำให้การแสดงมีการใช้พื้นที่ได้คุ้มค่ามากที่สุด และยังสอดคล้องกับคุณสมบัติการมีความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้การฉายภาพวิดีโอที่ค้นซึ่งเป็นการออกแบบภาพเคลื่อนไหวขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับพื้นที่ในการแสดง ดังนั้นการออกแบบฉากและพื้นที่การแสดงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ รสนิยม ประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์

แสงประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบแสงสำหรับกำหนดพื้นที่แสดงเป็นหลักรวมทั้งสร้างบรรยากาศและอารมณ์ร่วมในการแสดง ซึ่งสอดคล้องกับที่ ลักษณะนัยน์ ทรงเสียงไชย ได้กล่าวว่า แสงสามารถสร้างอารมณ์ให้ผู้ชมและบรรยากาศในการแสดงได้คล้ายตามได้อย่างรวดเร็วและง่ายมากยิ่งขึ้น (ลักษณะนัยน์ ทรงเสียงไชย, 2552) นอกจากนี้ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน พบว่ามีคุณสมบัติด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยออกแบบแสงของอุปกรณ์ประกอบการแสดงร่วมด้วย คือการใช้อุปกรณ์ไฟฉายช่วยสร้างแสงในการแสดงเพื่อแทนความหมายของแสงจากหน้าจอโทรศัพท์มือถือื่อนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคุณสมบัติของความหลากหลายในการออกแบบแสงที่มีทั้งแสงสำหรับสร้างมิติทางอารมณ์ สถานที่ และเวลา นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติทางด้านการนำประสบการณ์ทางด้าน การเรียนการออกแบบแสงมาใช้ในการออกแบบเพื่อสร้างอารมณ์ สถานที่ และเวลา ตามเหตุการณ์ของ บทการแสดง ดังนั้นการออกแบบแสงประกอบการแสดงตรงกับคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความหลากหลาย และประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบเพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากทฤษฎีไร้ระเบียบ ซึ่งยังมีการพัฒนาในเรื่องของการค้นหาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

2. ในการวิจัยครั้งนี้เปรียบเสมือนใบเปิดทางในการคิดค้นเรื่องรูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากการนำทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาเป็นประเด็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจจะมุ่งหาประเด็นทางทฤษฎีในสาขาวิชาอื่น ๆ มาบูรณาการเข้ากับสาขาวิชาทางด้านนาฏศิลป์เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นไปที่หลากหลาย และอาจจะได้รูปแบบที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ทำไว้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ก.ต.ตั้งอนุภก.สอบข้อเท็จจริง “คนากร” ยิงตัวในศาล. (2562, 8 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
กทม.อันดับ 1 อากาศแย่มาก ผุ่นพิษปกคลุมอีก “ตู” นัดถก-แก้ด่วน. (2562, 1 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- กฤษรา วริศราภริษา. (2551). *งานฉากละคร 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กอร.มน.ภาค 4 ปัด ก้าวกายศาล. (2562, 6 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ขวัญชนก โชติมุฑตะ. (2561). *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์สะท้อนความกดดันที่นำไปสู่การเป็นฆาตกร.ปริญญาดุซฎิบัณฑิต ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- โคตรพายุฮากิบิส ถล่มญี่ปุ่นรอบ 60 ปี. (2562, 12 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- จ่อฟัน “ตีหัวร้อน” ผิดมาตรา 112 เค้นสอบข้ามคืน. (2562, 25 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- จารุณี หงส์จารุ. (2553). *เสียงในละคร. ในนพมาส แววมหงส์ (บ.ก.),ปริทัศน์ศิลปะการละคร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ ธีรพันธุ์. (2547). *Chaos Theory ทฤษฎีไร้ระเบียบเกี่ยวกับทางแพร่งของสังคมสยาม.* กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- ชิมช้อปใช้” เหลือ 2 ล้านคน เหตุไม่ผ่านเกณฑ์ เฟส 2 จ่อคลอดตุลาคม.(2562, 3 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ชิมช้อปใช้เฟส 1 รุนไม่จบ คลังคืนเฟส 2 ต่อ โพลไม่เห็นด้วย-ไล่ให้เลิก. (2562, 7 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ดั่งกมล ณ ป้อมเพชร. (2553). *การกำกับการแสดง. ใน นพมาส แววมหงส์ (บ.ก.),ปริทัศน์ศิลปะการละคร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นราพงษ์ จรัสศรี. (2548). *ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวราตรี ร่างทรงของพระแม่ศรีมหาอุมาเทวี. (2562, 9 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- นายกฯ สั่งเข้มรถควันดำ โรงงานกับพื้นที่ก่อสร้าง. (2562, 2 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1..
- เป็นเรื่องจนได้ ปฏิกริยาจากรัฐบาลจีนแสดงความไม่พอใจที่นักการเมืองไทยได้ไปพบกับ “โจ ชิวห่วย”. (2562, 13 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ผู้พิพากษายิงตัว ก.ต.นัดถกวันนี้ เลขาศาล-เข้าเยี่ยม อาการปลอดภัยแล้ว. (2562, 7 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- พบ 33 ศพเช่นฮากิบิส สูญหายอีก 19 คน. (2562, 14 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ยกระดับแก้วิกฤติฝุ่น ตั้งสถานีวิัดพิษ 50 เขต มีด่านกรองรถควันดำ. (2562, 4 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ยันไม่แทรกแซง อธิบดีศาลภาค 9 รับผิดชอบ อ่างสื่อสารคลาดเคลื่อน. (2562, 10 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.

- ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. (2553). ภาพบนเวที. ใน นพมาศ แวหงส์(บ.ก.),*ปริทัศน์ศิลปะการละคร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักษณะนัยน์ ทรงเสงี่ยมไชย. (2552). *การออกแบบสารด้วยแสงในการสร้างสรรค์การแสดงโขนร่วมสมัย*. ปรินญาณีเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร ปัจจุโส. (2555). ทฤษฎีความอลวนกับอุตุนิยมวิทยา. *วารสารวิทยาศาสตร์ มช.* 40 (1), 66-74.
- ศาลแดง-ห้วง ผู้พิพากษายิงตัว เกิดบนบัลลังก์ในจังหวัดยะลา หลังตัดสินคดี! นำส่งรพ.สาหัส. (2562, 5 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- สี จิ้นผิง กร้าว พวกแบ่งแยก ต้องถูกบดขยี้ “สัญญาณ” เข้ม ถึงคนฮ่องกง. (2562, 15 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- อภิรัชต์ฉะพวงล้มสถาบัน ยันไม่ให้แก้มาตรา 1. (2562, 12 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.
- ฮากิบิสเคลื่อนขึ้นฝั่ง แผ่นดินไหวด้วยญี่ปุ่นเสียหายซ้ำ. (2562, 13 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.

ภาษาอังกฤษ

ZiauddinSardar. (1998). *Introducing Chaos*. Cambridge CB2 4QF: Icon Books.